

Plakat iz 1944. godine - fra Julijan Ramljak

18. studenoga 1944. godine, Siveri om se pronio glas da je u Drnišu izvješten plakat s imenima osoba osu enih na smrt, a koje su prethodne no i bile pogubljene strijeljanjem u Badnju. Me u ubijenima nalazio se i drniški župnik i dekan fra Žarko Carev koji je službu župnika u Drnišu preuzeo od fra Petra Berkovi a.

Fra Žarko Carev je došao u Drniš iz Knina, gdje je bio gvardijan i župnik. Taj ovjek je znao samo put od ku e do crkve i natrag. To djelomi no ilustrira i injenica da sam mu kao mladomisnik išao u Kri ke po «redovinu». Uz fra žarka Careva bile su osu ene još dvadeset i tri osobe. Evo cjelovitoga popisa osu enih na smrt i završnih rije i presude.

“VOJNI SUD OBLASTI VIII. KORPUSA vije a pri komandi kninskog podru ja sa svome zasjedanju*g. donio je presudu, kojom je na kaznu sm(tri)....., gubitak gra anskih asti i konfiskaciju cijelokupne imovine slijede im ratnim zlo incima:

- 1.) Fra Žarko Carev, inicijatora ustaških zlo ina, saradnika okupatora, narodnog izdajicu.
- 2.) LOVRI Berislav, propagatora ustaških i okupatorskih zlo ina, narodnog izdajicu.
- 3.) LOVRI Jugoslav, propagatora ustaških i okupatorskih zlo ina, narodnog izdajicu.
- 4.) JERKOVI Ivan, u esnika u pokolju Srba, saradnika okupatora, narodnog izdajicu.
- 5.) VUKUŠI Ante, re . Brica, u esnika u pokolju Srba, saradnika okupatora, narodnog izdajicu.
- 6.) URKOVI Božo, pomaga a u ustaškom pokolju, saradnika okupatora, narodnoga izdajicu.
- 7.) OLOVI Petar, re . Kukren, saradnika okupatora kao etnik, u esnika u ubojstvu Gušavac Marka, narodnog izdajicu.
- 8.) ALFIREVI Anka, ustaška logoricu, ustaškog propagatora, saradnika okupatora, narodnog izdajicu.
- 9.) AKI Branko, aktivnoga saradnika okupatora, narodnoga izdajicu.
- 10.) UKI Vojin, ustaškog doušnika, saradnika okupatora, narodnoga izdajicu.
- 11.) BALJAK Mijo Todorov, saradnika okupatora, u esnika u ubojstvu Srba, narodnoga izdajicu.
- 12.) BANDALO Ante, ustašu – dobrovoljca, saradnika okupatora, u esnika u ubojstvu partizana Validži Šime i Budaka Josipa, narodnog izdajicu.
- 13.) LALI Marija ž. Jakovljeva, ustaškog propagatora, doušnika i saradnika okupatora, narodnu izdajicu.
- 14.) SKELIN Mi o pok. Nikole, ustaškog povjerenika i organizatora, saradnika okupatora, u esnika u hapšenju i vješanju bra e Kozi i Malenice, narodnog izdajicu.
- 15.) BILI Nikola Ivanov, ustaškog organizatora, saradnika okupatora i u esnika u ubojstvu Periši Nike, narodnoga izdajicu.
- 16.) AKI Jovan pok. Špire, etnika – fašistu, saradnika okupatora, u esnika u ubojstvu Jovi Branka, narodnoga izdajicu.
- 17.) BARIŠI Joso Ivanov, plja kaša imovine Srba, saradnika okupatora, u esnika u ubojstvu Periši Nike, narodnoga izdajicu.
- 18.) PERIŠI Ranko Simin, etnika – kolja a, saradnika okupatora, narodnoga izdajicu.
- 19.) JUKICA Marko, u esnika u hapšenju Srba, plja kaša, saradnika okupatora, narodnoga izdajicu.
- 20.) IVI – JURKOVI Ante, jasenova kog kolja a, saradnika okupatora, narodnoga izdajicu.
- 21.) IP I Ante Josin, ustaškoga teroristu, saradnika okupatora, narodnoga izdajicu.
- 22.) ŠARI Roko, saradnika okupatora, narodnoga izdajicu.
- 23.) BULAJA Luka, dezentera, pokaziva a svojih drugova, narodnoga izdajicu.
- 24.) JOVI Aleksa, saradnika okupatora, narodnoga izdajicu.

Tri i po godine hara io je okupator po našoj zemlji. Tri i po godine pašovali su pod njegovim skutom izdajnici, sišu i krv svome vlastitom narodu. Opijeni svojim strastvenim i privremenim uspjesima svoga gospodara, u vremenu najtežih iskušenja našega naroda, vjerovali su da e izbje i Narodnom sudu. Prevarili su se. Herojska borba naroda urodila je plodom. Okupator je iz drniške krajine istjeran. Došlo je doba da svak položi ra un pred sudom vlastitog naroda, a narod e znati da izre e pravednu presudu. Nijedan narodni izdajica ne e izbje i kazni.

PRESUDA JE IZVRŠENA!

VOJNI SUD OBLASTI VIII. KORPUSA PRI KOMANDI KNINSKOGA PODRU JA”

Poslije izre ene presude osu ene su vezali, odvezli ih u Badanj i pogubili. Fra Žarka Careva su svezali zajedno sa ženom koja je bila kuharica u njema koj vojsci. Joso Bariši je uspio pobje i s groblja u Badnju, a s njim, pri a se, i Berislav Lovri , mada se o njemu poslije nikada ništa nije ulo. Nekoliko godina kasnije (1948./49), izdan od Ilije Vukašina koji je kod njega stalno radio, Joso Bariši je uhva en u vlastitoj ku i. Vezan za zaprežna kola koja su tjerali Branko Kunac, Dušan Kunac i Milan Periši – svi pravoslavci, kasao je do Drniša gdje je poviše starog pazara strijeljan – na istom mjestu gdje je zajedno s još trojicom strijeljan i fra Jozo Jerkovi .

Toga dana (18. studenoga 1944.) k nama fratrima u Siveri došao je fra Ivan Tomasovi koji se s partizanima vratio i u svom govoru na mitingu u Drnišu bio napao i same fratre. S njim je došao i sudac Mandi koji je prethodne no i na smrt osudio gore navedene. U «ku etini» (bila je to velika rudarska ku a zbog ega je i prozvana ku etina, a u kojoj su stanovale asne sestre i fratri) upitaše ga fratri: «Fra Ivane, šta je s fra Žarkom?» Odgovorio je da o njemu ništa ne zna. Tada sam planuo: «Kako vas nije stid! Osudio ga je upravo ovaj s vama i no as ste ga ubili, a jutros izvjesili plakate po Drnišu da se time pohvalite. Kako imate obraza do i k nama?!» Fra Lui i Mr en me bezuspješno smirivao. Nakon moje «paljbe», otišli su bez rije i. U Drnišu se tada nalazio i fra Roko Labor koji je stanovao u svojoj ku i jer je bio bolestan.

Za blagdan Gospe od Zdravlja (21. studenoga) trebao sam se probiti do Drniša radi ispomo i bra i, što mi je uz veliki rizik i uspjelo. Cesta je uglavnom bila prazna jer se malo tko usu ivao i i prema Drnišu. Svatko se bio uvukao u sebe i pritajao, jer se u to vrijeme hvatalo i ubijalo odreda...

«Ne ponovilo se». Svim nevinim žrtvama pokoj vje ni daruj, Gospodine!

<http://free-si.t-com.hr/zupa/plakat%20iz%2044.htm>